

ZPRÁVA Z ÚČASTI NA 1. KONFERENCI ELISAD '91

ELISAD je evropská asociace knihoven a informačních služeb týkajících se alkoholu a jiných drog, která byla založena v září 1990 v Lyonu. Ve Stockholmu se konala ve dnech 31. 5. a 1. 6. 1991 její první konference a vhodně tak navazovala na 36. mezinárodní konferenci o prevenci a léčbě alkoholismu. Byla pořádána švédským výborem pro informace o alkoholu a jiných drogách (CAN). Přítomno bylo více jak 30 účastníků téměř ze všech západoevropských zemí. Konference byla věnována možnostem vzájemné mezinárodní spolupráce při výměně informací, nejnovějším informacím a způsobu zpracování netradiční literatury, která je na tomto poli hojná a obvykle uniká podchycení v informačních systémech.

Dr. Ouwenhand referoval o holandském informačním systému klientů s problémem alkoholu či jiných drog nazývaném LADIS, který obsahuje všechna data poradenských středisek. Tento systém dovoluje běžnou statistiku a slouží jako cenný nástroj pro výzkum v této oblasti. V r. 1990 například 51 % nově registrovaných klientů přišlo s problémem alkoholu a 39 % kvůli drogám. Na tři klienty připadá jedna klientka. 39 % alkoholiků a 18 % toxikomanů má příjem ze své vlastní práce. Od r. 1988 stouplo hazardní hraní o 67 %, přitom tři čtvrtiny hazardních hráčů jsou mladší 34 let. Přes 7000 klientů souhlasilo s užíváním Methadonu. Z nově registrovaných 29 % užívá více než jednu drogu. Polytoxikomanie se stále zvyšuje, zvláště kombinace s kokainem (55 %). Více než polovina toxikomanů a přes 40 % alkoholiků přerušuje léčbu. Počet registrovaných klientů vzrostl v porovnání s rokem 1988 o 13 %, oproti roku 1989 o 4 % a dosáhl ke konci roku 1990 téměř 31 tisíc.

Holandský institut pro alkohol a jiné drogy (NIAD) je nezávislá organizace financovaná Ministerstvem sociální péče, zdraví a kultury. Má tři oddělení se specifickými úkoly: 1. výzkum; 2. výcvik a vzdělávání odborníků; 3. vzdělávání a informování laické veřejnosti. Knihovna, která byla založena ještě před vznikem NIAD, je pravděpodobně největší v Evro-

pě na tomto poli; obsahuje 53 tisíc značkových titulů a odebírá 140 časopisů. Má také katalog 40 tisíc jednotlivých článků. Přibližně 70 % literatury je v angličtině a 15 % v holandštině.

Finská ALKO informační služba nabízí 60 tisíc knih a více jak 700 časopisů týkajících se alkoholu a jiných drog, ročně získává přibližně 3000 nových titulů.

Milan Valverius z oddělení pro závislost na alkoholu a jiných drogách Karolinského institutu hovořil o problematice z hlediska dopravy. Plynná chromatografie je nyní nejrozšířenějším testem přijímaným soudem. V policejním autě je instalován počítač napojený na stockholmskou centrálu, který je schopen okamžité analýzy dokonce i s profilem typickým pro určité druhy alkoholu, takže testátor je schopen říci, co dotyčný pil a jak mnoho. Biochemické markery dnes již dovolují rozlišit, zda je dotyčný velký či menší konzument alkoholu. Toto měření by se mohlo používat při rozvaze, zda vrátit jedinci odebranou licenci či nikoliv.

E. Kjellander – obchodní vedoucí MIC (Lékařské informační středisko) v Informačním a knihovním středisku Karolinského institutu (KIBIC) informovala o tom, že MIC databáze získala automatické elektronické napojení na Národní americkou lékařskou knihovnu (NLM), čímž získala přístup k dalším 31 databázím v Americe. MIC je skandinávským zástupcem MEDLARS, computerového systému produkujícího Index Medicus. Do té doby měl pouze 14 databází, z nichž Medline, Drugline, a Alconline zasahovaly problematiku drog a alkoholu. Součástí Alconline, kterou produkuje Švédský výbor pro informace týkající se alkoholu a jiných drog (CAN), je například i DALCTRAF, bibliografická databáze týkající se drog, alkoholu a dopravy od r. 1980. CAN samotný obsahuje knihovnu založenou v r. 1906 a disponuje 147 tisíci tituly a 450 časopisy. Computerový informační systém dovoluje vydávat vlastní čtvrtletníky a jednou ročně švédskou bibliografii týkající se alkoholu a drog. E. Kjellander při informaci o propojení MIC

s dalšími databázemi zdůraznila, že pro přístup k nim není třeba zvláštní smlouvy a že se přitom používá v zásadě stejný jazyk, lišící se pouze v některých nepodstatných detailech. Informovala dále o programu MICFORUM, který by měl být elektronickou sítí lékařské komunity a který by dovoloval účast na konferencích, posílání dopisů a zasahování do bulletinů.

Vzhledem k tomu, že stále stoupá cena jednotlivých publikací a časopisů, přičemž nejde o to vlastnit vše, ale mít co nejrychlejší přístup k tomu, co právě kdokoli potřebuje, lze jed-

noznačně říci, že jedinou správnou a nejrychlejší cestou k získání světové úrovně, jak z hlediska odborného, tak i ekonomického, je získání počítačů s napojením se na mezinárodní databáze. Toho času taky u nás je na trhu množství výkonných počítačů za přístupní cenu v Kčs. V současné době, kdy Index Medicus pravděpodobně již nebude poskytován zdarma, se uvedená investice jeví adekvátní a perspektivní.

PhDr. M. Frouzová
PL Praha 8